

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 161 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2561ก, หน้า 42)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 114 แห่ง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 49)

2.2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยการนำขนาดของกลุ่มตัวอย่างไปคำนวณสัดส่วนจำแนกตามอำเภอ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)
1. บางซ้าย	16	11
2. บางไทร	26	18
3. บางบาล	22	16
4. บางปะอิน	28	20
5. ผักไห่	18	13
6. ลาดบัวหลวง	25	18
7. เสนา	26	18
รวม	161	114

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2561ก, หน้า 44 - 54

2.3 ใช้การสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery method) โดยการเขียนชื่อโรงเรียนลงในสลากเท่ากับจำนวนประชากร แล้วจับสลากขึ้นมาตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นเพื่อการศึกษาสภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีเนื้อหา

แบ่งเป็น 10 หลัก จำนวน 48 ข้อ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ จำนวน 4 ข้อ หลักประสิทธิผล จำนวน 5 ข้อ หลักการตอบสนอง จำนวน 4 ข้อ หลักการรับผิชอบ/สามารถตรวจสอบได้ จำนวน 5 ข้อ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส จำนวน 5 ข้อ หลักนิติธรรม จำนวน 5 ข้อ หลักความเสมอภาค จำนวน 5 ข้อ หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ จำนวน 5 ข้อ หลักการกระจายอำนาจ จำนวน 3 ข้อ และ หลักคุณธรรม/จริยธรรม จำนวน 7 ข้อ โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกัน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence : IOC) พบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม (แสดงในภาคผนวก ง)

5. นำข้อคำถามไปปรับปรุงตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดทำเป็นแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient Alpha) (Cronbach, 1970, p.161) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถาม สภาพการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เท่ากับ 0.97 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถาม ปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมทั้งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง ระหว่าง วันที่ 7 - 15 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ในการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา ด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์สภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของข้อมูล ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพ/มีปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการเป็นสถานศึกษาธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)